



ಜಗದ ಬಿರುಕಿಗೆ ಗಾಂಧೀಮದ್ದು!

-ಬಾದಲ್ ನಂಜುಂಡಸ್ವಾಮಿ, ಕಲಾವಿದ

ಇಂದು ಸೋಷಿಯಲ್ ಮೀಡಿಯಾ ಕಾಲಮಾನ. ಒಂದು ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟೊಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಪ್ರತಿಬಿಂಬ-ಪ್ರತಿಕ್ಷಣ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಆ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಅತಿರೇಕದಲ್ಲಿ ದೂಷಣೆಯಾಗಿ, ಅವಹೇಳನವಾಗಿ ಬದಲಾಗುತ್ತದೆ. ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಮಟ್ಟ ಒಂದೊಂದು ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಈ ಭಿನ್ನತೆಯೇ ಇಂದು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಬಿರುಕನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತಿದೆ. ಈ ಬಿರುಕನ್ನು ಮತ್ತೆ ಕೂಡಿಸುವ, ಗಾಯಗಳನ್ನು ಮಾಯಿಸುವ ಮದ್ದಾಗಿ ಗಾಂಧಿ ನನಗೆ ಮುಖ್ಯ.

ಜನರು ಇಂದು ತುಂಬ ಕ್ಷುಲ್ಲಕ ಕಾರಣಗಳಿಗೆ ದೂರವಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪರಸ್ಪರ ಅಪನಂಬಿಕೆಯಿಂದ ಬಿರುಕು ಮೂಡುತ್ತಿದೆ. ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಪರಿಹಾರ ಗಾಂಧೀಜಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ವಿಶ್ವಾಸಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಅಪನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನು ತೊಡೆದು ನಂಬಿಕೆ ಮೂಡಿಸುವ ಗುಣ ಅವರಲ್ಲಿತ್ತು. ಅದರ ಅಗತ್ಯ ಇಂದು ತುಂಬಾ ಇದೆ.

ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೂ ಒಂದು ವಿಧಾನ ಇರುತ್ತದೆ. ಹೇಳುವುದರ ಬದಲು ಹೇರುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಇಂದು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ದುರಹಂಕಾರದಿಂದ 'ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ; ನೀನು ಕೇಳಲೇಬೇಕು' ಎನ್ನುವ ಮನಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ಸಮಾಜದ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯ ಕೆಡುತ್ತದೆ. ನಾವು ಯಾರಿಗೋ ನೋವುಂಟು ಮಾಡುವ ಹಾಗೆಯೇ ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಮಂಡಿಸಬೇಕಿಲ್ಲ.

ಎಲ್ಲರೂ ಎಲ್ಲರ ಜಿತ್ಗೂ ಬೆರೆಯುವ ವಾತಾವರಣ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುವುದು ಇಂದಿನ ತುರ್ತು. ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳು, ವಾಗ್ವಾದಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಳ್ಳಲು, ಇನ್ನಷ್ಟು ಆಪ್ತರಾಗಲು ಸಹಕಾರಿ ಆಗಬೇಕು. ಆದರೆ ಇಂದು ಹಾಗಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಚರ್ಚೆ ಎನ್ನುವುದು ಮನುಷ್ಯ ಮನುಷ್ಯರ ನಡುವೆ ದ್ವೇಷ ಹುಟ್ಟಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಾಗುತ್ತಿರುವುದು ನಮ್ಮ ಕಾಲದ ದುರಂತ. ಇಂಥ ಯಾವ ಚರ್ಚೆಗಳಿಗೂ ತಾರ್ಕಿಕ ಅಂತ್ಯ ಎನ್ನುವುದು ಇರುವುದೇ ಇಲ್ಲ.

ಗಾಂಧಿ ಹೇಳುವಷ್ಟೇ ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೇಳಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಂದು ನಾವೂ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಕೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಬಿರುಕನ್ನು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಕೆಡಕೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ಆಳಗೊಳಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಅರ್ಥವೂ ಇಲ್ಲ. ಒಂದು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಕಣ್ಣು ತೆಗೆಯುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೊರಟರೆ ಪ್ರಪಂಚವೇ ಕುರುಡಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಗಾಂಧಿ ಮಾತು. ಅದನ್ನು ಇಂದು ನಾವು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಹೌದು, ಸತ್ಯವನ್ನು ಭರಿಸುವುದು ಕಷ್ಟ. ಆದರೆ ಅದು ಎಂದೂ ಸುಳ್ಳಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಶಾಂತಿಮಾರ್ಗದ ಫಲಿತಾಂಶ ಕೊಂಚ ತಡವಾಗಬಹುದು. ಆದರೆ ಅದು ಸರಿಯಾದದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹೆಚ್ಚು ಮಾನವೀಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿಯೇ ಗಾಂಧಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ ಶಾಂತಿಮಾರ್ಗವನ್ನು ನಾವೆಂದಿಗೂ ಮರೆಯಬಾರದು.

ಪೊರಕೆಯ ಪ್ರತೀಕದಲ್ಲಿ ಗಾಂಧಿಬಿಂಬ

-ಬಿಂದುಮಾಲಿನಿ ನಾರಾಯಣಸ್ವಾಮಿ,
ಗಾಯಕಿ - ಸಂಗೀತ ಸಂಯೋಜಕಿ

ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಣೆಯ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ ತುಂಬ ಅಪರೂಪದ ದಿಟ್ಟ ನಾಯಕಿ ಗಾಂಧಿ. ಭಯ ಎನ್ನುವುದು ಎಲ್ಲರ ಮನಸ್ಸಲ್ಲಿಯೂ ಇದ್ದೇ ಇರುವ ಸಂಗತಿ. ನಮ್ಮನ್ನು ನಾವೇ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಅವಲೋಕಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಪ್ರತಿ ಉಸಿರನ್ನಲ್ಲಿಯೂ ಭಯದ ಎಳೆಯೊಂದು ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಆ ಭಯವನ್ನು ಪ್ರತಿಕ್ಷಣ ಎದುರಿಸಲು, ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲು ಅಥವಾ ಅದನ್ನು ಮೀರಿ ನಿಲ್ಲಲು ತುಂಬಾ ಧೈರ್ಯ ಬೇಕು.

ಹಿಂದೆ ನನಗೆ ಬಹಳ ಕೋಪ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ವಿಷಯಗಳಿಗೂ ನೊಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ನನ್ನ ಈ ಕೋಪ ಮತ್ತು ನೋವಿನ ಸರಪಳಿಯಿಂದ ಬಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿ, ಅದರ ಮೂಲ ಯಾವುದು ಎಂದು ಯೋಚಿಸತೊಡಗಿದೆ. ಆಗ ನನ್ನ ಪಾಲಿಗೆ ಒದಗಿಬಂದಿದ್ದು ಗಾಂಧೀಜಿ. ಅಹಿಂಸೆಯ ಕುರಿತು ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಓದಿಕೊಳ್ಳತೊಡಗಿದೆ. ಅಹಿಂಸೆ ಎಂಬುದರ ಸಾಮಾನ್ಯ ಅರ್ಥ - ಇತರರಿಗೆ ಹಾನಿ ಉಂಟುಮಾಡದಿರುವುದು. ಈ ಕುರಿತು ಗಾಂಧಿ ಬಹುಮುಖ್ಯವಾದ ಮಾತೊಂದನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಪ್ರಕಾರ ಅಹಿಂಸೆ ಎಂದರೆ ಕೋಪವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸುವುದು. ಇದನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದು ದೊಡ್ಡ ಸವಾಲು.



ಕೋಪವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸುವುದು ಎಂದರೆ ಕೋಪವನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕುವುದು ಅಥವಾ ನಿಯಂತ್ರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಎಂದಲ್ಲ; ಕೋಪವೇ ಬರದಂತೆ ನಮ್ಮನ್ನು ನಾವು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು.

ಸ್ವದೇಶಿ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಕೂಡ ಗಾಂಧೀಜಿ ನಮಗೆ ನೀಡಿದ ಅಮೂಲ್ಯ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು. ಇಂದಿನ ಜಾಗತೀಕರಣದ ಬಿರುಗಾಳಿ ಮತ್ತು ಎಂಎಸ್‌ಸಿ ಕಂಪೆನಿಗಳ ದಾಳಿ ಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಬದುಕಿನ ಬೇರುಗಳನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ಬಲಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ಇದು ಸ್ವದೇಶಿ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯಿಂದಲಷ್ಟೇ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂಥದ್ದು. ಪ್ರಗತಿ ಅಥವಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಪ್ರಬಲ ದೇಶಗಳಿಂದ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಶೋಷಣೆಯಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಹೊಂದಿ, ನಮ್ಮ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಸ್ವದೇಶಿ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯೆಂಬುದು ರಹದಾರಿ.

ಸಬರಮತಿ ಆಶ್ರಮದ ಸಮೀಪದ ಒಂದು ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ನಾನು ಭೇಟಿ ನೀಡಿದ್ದೆ. ಆಶ್ರಮದವರ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯವೇ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ನೈರ್ಮಲ್ಯಕಾರ್ಯ ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು. ಅವರ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸ್ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿರುವುದು ಗಾಂಧಿ. ಅವರು ನನಗೆ ಒಂದು ಪೊರಕೆಯನ್ನು ಉಡುಗೊರೆಯಾಗಿ ನೀಡಿದರು. ಆ ಆಶ್ರಮದ ಆವರಣಕ್ಕೆ ನೀವು ಹೆಜ್ಜೆ ಇಟ್ಟಕೂಡಲೇ ಒಂದು ಪದ್ಯ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತದೆ. ಆ ಪದ್ಯದ ಅರ್ಥ 'ಪೊರಕೆಯಿರುವುದು ಪರಿಸರವನ್ನು ಗುಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ / ಮನಸ್ಸಲ್ಲಿ ಕ್ಷಮಾಗುಣವನ್ನು ಬೆಳೆಸಲಿಕ್ಕೆ'. ಅದೇ ಪದ್ಯದ ಮುಂದಿನ ಸಾಲುಗಳ ಅರ್ಥ ಹೀಗಿದೆ:

'ಗುಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರು ನಿನ್ನ ಮನಸನ್ನು ಪ್ರತಿ ಗಳಿಗೆ/ ಕ್ಷಮೆಯೆಂಬ ಪೊರಕೆ ಇರಲಿ ಸದಾ ಎದೆಯೊಳಗೆ'. ಈ ಸಾಲುಗಳು ಗಾಂಧಿಬಿಂಬವಾಗಿ ಇಂದಿಗೂ ನನ್ನೊಳಗೆ ಉಳಿದಿವೆ.